

de toespraak van Petrus op de Pinksterdag (1)

Alblasserdam, 16 juni 2024

- Hand.2:1-13 => gebeurtenissen Pinksterdag
- Hand.2:14-36 => toespraak Petrus

- Waar? In de tempel in Jeruzalem
- Wanneer? Op de Pinksterdag (>vijftigste)
- Zie Leviticus 23 =>

Leviticus 23

¹⁰ Spreek tot de zonen van Israël en zegt tot hen:

Wanneer jullie komen in het land dat Ik aan jullie geef, en jullie oogsten de oogst daarvan, dan zullen jullie een schoof van de eerste vrucht van jullie oogst naar de priester brengen.

¹¹ En hij zal de schoof bewegen voor het aangezicht van JAHWEH, tot jullie aanvaarding.

Vanaf de volgende dag van de sabbat zal de priester die bewegen.

(...)

¹⁵ En jullie zullen vanaf de volgende dag van de sabbat tellen, vanaf de dag waarop jullie de schoof van het beweeg-offer brengen: het zullen zeven volle sabbatten zijn;

¹⁶ tot aan de volgende dag van de zevende sabbat zullen jullie tellen, *vijftig dagen...*

Handelingen 2

¹² En zij zijn allen ontsteld, en zij waren verbijsterd, en zij zeggen, de een tot de ander: Wat heeft dit te betekenen?

- Joden uit alle delen van de wereld hoorden de apostelen in hun eigen taal spreken

existanto de pantes kai diEporoun allos pros allon legontes ti thelei touto einai
~zij-zijn-ontsteld~ echter allen en ~zij-waren-verbijsterd ander naar-toe andere |zeggende wat? |(het)-wil dit ~zijn

Handelingen 2

¹³ Maar anderen zeiden spottend: Zij zijn barstensvol zoete wijn.

- anderen, die deze talen niet verstonden?

<i>heteroi</i>	<i>de</i>	<i>diachleuazontes</i>	<i>elegon</i>	<i>hoti</i>	<i>gleukous</i>	<i>memestOmenoi</i>	<i>eisin</i>
anderen ^s	echter	luitjouwende	-(zij)-zeiden	dat	van-zoete-wijn	°barstensvol-zijnde~	zij-zijn

Handelingen 2

¹⁴ En Petrus staande, samen met de elf, verhief zijn stem, en hij sprak tot hen:

○ de Twaalf

statheis de ho petros sun tois hendeka epEren tEn phOnEn autou kai apephthegxato autois
staande echter de Petrus samen met-de elf -(hij)-verheft de stem van-hem en -(hij)-verwoordt tot-hen

Opbouw van de toespraak van Petrus:

- 14-15 oproep: Joodse mannen
- 16-21 aanhaling van *Joël 2*
uitgieten van de geest van God
- 22-24 oproep: Israëlitische mannen
- 25-28 aanhaling *Psalm 16 en 132*
de opstanding van Christus
- 29-33 oproep: mannenbroeders
en toelichting op David de profeet
- 34-36 aanhaling *Psalm 110*
de hemelvaart van Christus

Handelingen 2

¹⁴ En Petrus staande, samen met de elf,
Verhief zijn stem, en hij sprak tot hen:
Mannen, Joden, en allen, die in Jeruzalem wonen,
laat dit aan jullie bekend zijn, en neem mijn uitspraken ter ore.

- de Twaalf, die zich richten tot het Joodse volk =>

andres	ioudaioi	kai	hoi	katoikountes	ierousalEm	pantes	touto
mannen !	Joden !	en	de	wonende	in-Jeruzalem	allen	dit

humin	gnOston	estO		kai	enOti	sasthe	ta	rEmata	mou
aan-jullie	bekend	laat-het-zijn !	en	neemt-ter-ore !	de	uitspraken	van-mij		

Handelingen 2

¹⁴ En Petrus staande, samen met de elf,
Verhief zijn stem, en hij sprak tot hen:
Mannen, Joden, en allen, die in Jeruzalem wonen,
laat dit aan jullie bekend zijn, en neem mijn uitspraken ter ore.

³⁶ Laat, dan, *het gehele huis van Israël* zeker weten,
dat God Hem en Heer en Christus maakt,
deze Jezus, *die jullie kruisigden*.

Handelingen 2

¹⁵ Want dezen zijn niet dronken, zoals jullie dat opvatten, want het is het derde uur van de dag.

- ongeveer 9 uur in de ochtend

ou gar hOs humeis hupolambanete houtoi methuousin estin gar hOra tritE tEs hEmeras
niet want zoals jullie |(jullie)-vatten-op dezen |(zij)-zijn-dronken |het-is want uur derde van-de dag

Handelingen 2

¹⁶ Maar dit is wat uitgesproken is door de profeet Joël:

- nu volgt een citaat van Joël 2:28-32
- maar Joël heeft het niet over het *spreken in tongen*
- dus wat bedoelt Petrus met: *dit is*?

alla touto estin to eirEmenon dia tou prophEtou iOEI
maar dit |(het)-is het °uitgesproken-zijnde~ door de profeet Joël

Handelingen 2

¹⁶ Maar dit is wat uitgesproken is door de profeet Joël:

- *dit is* = enkelvoud, onzijdig
- *dit is* > verwijst naar het navolgende
- Joël 2 =>

touto
dit

ΤΟΥΤΟ

touto

G5124

DE+ZELF, deze, dit

va. 1nv ev o

dit

eirEmenon

°uitgesproken-zijnde~

ειρημενον

eirēmenon

G2046

STROMEN, uitspreken

wd. HV tt mid 1nv ev o

gesproken is

Joël 2

¹⁸ Dan zal JAHWEH ijveren voor Zijn land, en Hij zal zijn volk sparen.

¹⁹ En JAHWEH zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen:

Zie, Ik zend tot jullie graan, en most en olie,
en jullie worden daarmee verzadigd.

En Ik zal jullie niet meer tot een smaad geven onder de natiën.

(...)

²¹ Vrees niet, o land, jubel en verheug u,
want JAHWEH heeft grote dingen gedaan.

²² Vreest niet, gij dieren van het veld, want de oases van de woestijn
brengen groen voort, het geboomte draagt zijn vrucht,
vijgenboom en wijnstok geven hun vermogen.

Joël 2

²³ En jubelt uitbundig, zonen van Sion, en verheug je in JAHWEH, jullie God, want Hij geeft aan jullie de vroege regen in de juiste hoeveelheid. En Hij zal de regenstromen voor jullie doen neerdalen, vroege regen en late regen, zoals voorheen.

²⁴ De dorsvloeren zullen vol koren zijn en de wijnvaten zullen van most en olie overlopen.

²⁵ Ik zal aan jullie de jaren terugbetalen, waarin de sprinkhaan verslond, de jonge sprinkhaan en de kever en de larve, mijn grote strijdmacht die Ik op jullie afzond.

²⁶ En jullie zullen eten en verzadigd worden, en jullie zullen de naam van JAHWEH, jullie God, lofprijzen, die wonderbaarlijk met jullie gehandeld heeft. En Mijn volk zal niet beschaamd staan voor de aeon.

Joël 2

²⁷ En jullie zullen weten, dat Ik in het midden van Israël ben, en dat Ik, JAHWEH, jullie God ben, en er is niemand anders. En Mijn volk zal niet beschaamd staan voor de aeon.

²⁸ **En daarna zal het zijn**, dat Ik mijn geest zal uitgieten op alle vlees; en jullie zonen en jullie dochters zullen profeteren; jullie ouden zullen dromen dromen; jullie jongelingen zullen visioenen zien...

Handelingen 2

¹⁶ Maar dit is wat uitgesproken is door de profeet Joël:

- “*dat is*” > wat zij nu zagen gebeuren
- *dit is* = waar Joël over gesproken heeft en wat *veel meer* is dan wat zij zagen
- *dán* zou JAHWEH in hun midden wonen, zou het volk niet beschaamd worden, veilig wonen, Jeruzalem niet meer vertreden worden, enz.

Handelingen 2

¹⁶ Maar dit is wat uitgesproken is door de profeet Joël:

¹⁷ En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God...

- “*en daarna*” > uit Joël 2:28
= in de laatste dagen

kai estai en tais eschatais hEmerais legei ho theos
en |het-zal-zijn~ in de laatste dagen |(hij)-zegt de God

Handelingen 2

¹⁷ En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitgieten van mijn geest op alle vlees; en jullie zonen en jullie dochters zullen profeteren, en jullie jongelingen zullen gezichten zien, en jullie ouderen zullen dromen dromen:

- alle vlees = alle vlees van Israël
- na het herstel/de bekering van Israël
- waarom haalt Petrus dit dan aan op dit tijdstip?

ekcheO apo tou pneumatou mou epi pasan sarka kai propheteusousin hoi huioi humon kai hai thugateres
lik-zal-uitgieten van-af de geest van-mij op alle vlees en (zij)-zullen-profeteren de zonen van-jullie en de dochters
humon kai hoi neaniskoi humon horaseis opsontai kai hoi presbuteroi humon enupniois enupniasthesontai
van-jullie en de jongelingen van-jullie aanschouwingen (zij)-zullen-zien en de ouderen van-jullie in-dromen (zij)-zullen-dromen

Handelingen 2

¹⁸ en op mijn slaven en op mijn slavinnen zal Ik in die dagen van mijn geest uitgieten, en zij zullen profeteren.

- *in die dagen* > in de dagen van Israëls bekering (Joël 2:27)
- profetieën over het uitgieten/uitstorten van Gods geest op Israël =>

Jesaja 44

¹ En nu hoor, Jakob, Mijn dienaar, en Israël, die Ik koos.

² Zo zegt JAHWEH, jouw Maker, en jouw Vormgever vanaf de buik,
Die jou zal helpen: Vrees niet Mijn dienaar Jakob en Jesurun,
die Ik uitgekozen heb.

³ Want Ik zal water uitgieten op de dorstige en stromen op het droge.
Ik zal Mijn Geest uitgieten op jouw zaad en Mijn zegen op jouw
nakomelingen.

Ezechiël 36

²⁴ En Ik zal jullie uit de natiën nemen en Ik zal jullie bijeenroepen uit al de landen, en Ik zal jullie brengen naar jullie land;

²⁵ en Ik zal rein water op jullie sprenkelen, en jullie zullen rein zijn van al jullie onreinheden, en Ik zal jullie van al jullie afgoden reinigen;

²⁶ en Ik zal aan jullie een nieuw hart geven, en Ik zal in jullie binnenste een nieuwe geest geven; en Ik zal het hart van steen uit jullie vlees wegnemen, en Ik zal aan jullie een hart van vlees geven.

²⁷ En Ik zal Mijn geest binnenin jullie geven, en Ik zal maken, dat jullie in Mijn inzettingen zullen gaan, en jullie Mijn verordeningen in acht zullen nemen, en jullie ze zullen doen.

²⁸ En zullen wonen in het land dat Ik aan jullie vaders gegeven heb; en jullie zullen Mijn volk zijn en Ik zal jullie God zijn.

Ezechiël 39

²⁵ Daarom, zó zegt mijn Heer JAHWEH, nu zal Ik de gevangenschap van Jakob doen omkeren, en Ik zal mededogen hebben met het gehele huis van Israël, en Ik zal ijveren voor Mijn heilige naam.

²⁶ En zij zullen hun schaamrood dragen en al hun krenking, waarmee zij Mij krenkten, wanneer zij op hun grond wonen, in vertrouwen, en er niemand die hen doet beven.

²⁷ Wanneer Ik hen uit de volken terugbreng en Ik hen bijeenroep vanuit de landen van hun vijanden, dan zal Ik voor de ogen van de vele natiën in hen geheiligd worden.

(...)

²⁹ En Ik zal mijn aangezicht niet meer voor hen verbergen, wanneer Ik Mijn geest uitgiet over het huis van Israël, spreekt mijn Heer JAHWEH.

Zacharia 12

⁸ In die dag zal JAHWEH de inwoners van Jeruzalem beschermen.

(...)

⁹ En het zal zijn in die dag, dat Ik zal zoeken alle natiën te verdelgen, die tegen Jeruzalem komen.

¹⁰ En Ik zal uitgieten over het huis van David, en over de inwoner van Jeruzalem, een geest van genade en smeekbeden.

En zij zullen zien op Hem die zij doorstoken hebben,

en zij zullen rouwklagen over Hem,

als de rouwklacht over een enige zoon,

en zij zullen bitter verdriet over hem hebben,

als een bitter verdriet over een eerstgeborene.

Handelingen 2

¹⁹ En Ik zal wonderen geven in de hemel boven,
en tekenen op de aarde beneden: bloed, en vuur, en rookdamp.

kai dOsO terata en tO ouranO anO kai sEmeia epi tEs gEs katO haima kai pur kai atmida kapnou
en lik-zal-geven wonderen in de hemel omhoog en tekenen op de aarde beneden bloed en vuur en damp van-rook

Handelingen 2

²⁰ De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, voordat de grote en verschijnende dag van de Heer komt.

- “verschijnende dag” > SV/NBG: doorluchtige dag

Handelingen 2

²¹ En het zal zijn, dat ieder die de naam van de Heer aanroept, gered zal worden.

³⁶ Laat, dan, het gehele huis van Israël zeker weten, dat God Hem en *Heer* en Christus maakt, deze Jezus, die jullie kruisigden.

kai estai pas hos an epikalesEtai to onoma kuriou sOthEsetai
en |het-zal-zijn~ elke die ook-maar |dat-hij-zal-aanroepen~ de naam van-Heer |(hij)-zal-gered-woorden

Handelingen 2

²² Mannen, Israëlieten, hoor deze woorden: Jezus, de Nazoreeër,

Mattheüs 2

²² ... en Hij trekt zich terug naar de delen van Galilea.

²³ En Hij komt daar, en Hij woont in een stad, genaamd Nazaret, opdat vervuld zou worden wat door de profeten uitgesproken werd, dat Hij een Nazoreeër genoemd zal worden.

van: netzer > spruit, scheut (Jes.11:1)

andres israElitai akousate tous logous toutous iEsoun ton nazOraion
mannen ! Israëlieten ! ̄luistert ! de woorden deze Jezus de Nazoreeër

Handelingen 2

²² Mannen, Israëlieten, hoor deze woorden: Jezus, de Nazoreeër, een man, die voor jullie is aangetoond, dat Hij van God afkomstig is, met machten en wonderen en tekenen, die God door Hem in jullie midden doet, zoals jullie zelf weten,

andres israElitai akousate tous logous toutous iEsoun ton nazOraion andra apodedeigmenon apo tou theou eis humas dunamesin
mannen! Israëlieten! -luistert! de woorden deze Jezus de Nazoreeër man °aangetoond-zijnde~ van-af de God tot-in jullie met-machten

kai terasin kai sEmeiois hois epoiEsen di autou ho theos en mesO humOn kathOs autoi oidate
en met-wonderen en met-tekenen die -(hij)-doet door hem de God in midden van-jullie zo-als zelf °jullie-hebben-waargenomen

Handelingen 2

²³ deze, in de bepaalde raad en voorkennis van God overgegeven, hebben jullie omgebracht, door Hem door handen van wettelozen vast te nagelen.

- *raad > boulē*

 - “want wie weerstaat Zijn bedoeling?” (Rom.9:19)

- Gods voorkennis is voorzegd, zie vervolg

Handelingen 2

²⁴ God doet Hem opstaan, de barensweeën van de dood ontbonden hebbende, omdat het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden.

- *barensweeën* > Zijn dood zou nieuw leven voortbrengen!
- de mens doodde Hem, God wekte Hem op
- Hand.3:15; 4:10; 10:40; 13:30

Handelingen 2

²⁵ Want David zegt van Hem: Ik zag de Heer voortdurend voor mij, voor mijn ogen, aangezien Hij aan mijn rechterhand is, opdat ik niet bewogen wordt.

- omdat het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden *want...*
- Petrus citeert Ps.16:8-11
- *David zegt van Hem: Psalm 16 spreekt over Jezus Christus!*

Handelingen 2

²⁶ Daarom werd mijn hart blij gemaakt, en jubelt mijn tong.
Ja, ook zal mijn vlees een rustplaats vinden in hoop,

- *mijn vlees* > mijn lichaam
- *rustplaats vinden* > nestelen, een schuilplaats vinden
- NEERWAARTS + TENT

Handelingen 2

²⁷ omdat u mijn ziel niet in de steek zal laten in het dodenrijk, noch zult u geven dat uw rechtschapene ontbinding waarneemt.

- *het dodenrijk* > hades = het ongeziene
- Ps.16:10 > *sheol*

Handelingen 2

²⁸ U maakt aan mij de wegen van het leven bekend.
U zult mij vervullen van blijheid met uw aangezicht.

- wegen van leven = opstanding uit de dood!

egnOrisas	moi	hodous	zOEs	plErOseis	me	euphrosunEs	meta	tou	prosOpou	sou
-jij-maakt-bekend	aan-mij	wegen	van-leven	lijj-zal-vervullen	mij	van-blijheid	met	het	gezicht	van-jou

Handelingen 2

²⁹ Mannen broeders, het is mij geoorloofd met vrijmoedigheid tot jullie te zeggen aangaande de aartsvader David, dat hij en overleden is en werd begraven, en zijn graftombe is onder ons tot op deze dag

.....